

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augusztus' 21-dikén 1818.

B é t s.

Császár és Király ő Felseje a' Cs: K. Titkos Kamarafizető Hivatalt megszüntetni, 's ezen Kassának eddig való fizetési foglalatosságait az Udvari Fizető Hivatalra bízni, a' megszüntetett Fizető Hivatalnak egyéb munkálkodásait pedig a' Kintsmesteri Hivatallal összzetsatolni, jónak találta.

Az Austriai Nemzeti privilegiált Banktól ilyen Hirdetés jött-ki: —

„Az a' több felől nyilatkoztatott kívánság, hogy a' Bankótnaknak járását a' tartományokban előmozdítani, 's a' pénznek a' fő város 's a' tartományok között való közös forgását gyarapítani kellene, arra indították a' Bankóigazgatást, hogy néhány tartományokban a' Bankótnak' felváltására való intézeteket állítson-fel. —

„A' felváltás most eleintén, Budán, Prágában, és Brünnbén veszi kezdetét, 's a' Státus' fő Gazdálkodási Hivatalának engedelmével egy idejig az ezen városokban találtató Beváltóczédula-kassák által fog, a' Bankó' nevében 's a' Bankóigazgatás' kormányozása alatt, folytatatni. —

„Ezen Cassáknál tehát, a' folyó esztendő Septemberének első napjától fogva —

1). Mindenféle nagyságú Bankótnakat, Conventziós ezüst-pézt-mérsékeltü ezüst-pénzt —

2). Mindenféle Conventziós mérsékeltü ezüst-pénzt, Bankótnakkal —

5). Nagyszerű Bankótnakat kisseszeszerűekkel, vagy megfordítva, el fognak váltani.

„A' tartományokbéli elváltó kassák azon lesznek ugyan, hogy a' váltásbéli közösülés' szükségeinek minden lehető módon eleget tegyenek: a' Bankóigazgatás azközben tsakugyan nem kötelezheti-el magát minden feltételnélkül arra, hogy minden nemű kívánságnak eleget teszen, hanem tsak affelől teszen igéretet, hogy ahokképpest, mint a' kassa' állapotja' engedni fogja, a' kívántató summák Bankótnában vagy Conventziós pénzben, kifizettetnek a' tartományokban is.

(A' többi következik).

Frantzia Ország.

Az itt felvő Austriai seregek úgy irnak Alsatziaból Augustus' 28-dikán fogják elkezdni a' Marienthali térségen a' magok mustratartássokat. Ennek elkezdődése előtt már véghez menyen Sargemünd és Oberbronn vidékeken a' Bavarus és Württembergi seregek' mustrája: tehát nem igaz, a' mit elhirltek vala, hogy a' Szövetséges armádnak egész bal szárnya egygyütt fogná a' maga mustráját tartani. A' Felső Alsatziában felvő Austriai armáda Kolmárból négy tsapatokban útozik-el az Alsó Alsatziái, t. i. Brumathi, Hagenau, és Bischweiler Kantonokba, a' hol magát a' F. M. Lajtnánt Marschall úr gyalog osztályával összzetsatolván, kvártélyokra száll a' mustra' napjának elkövetkezéséig. Azután ismét visszsa térnek a' seregek régi fokvéseik' helyére, s ott fogják

elvárni, a' mit a' Monarkhák reájok nézve meghatároznak.

A' mit ezen Országból, valamint az úgy mondatott Ultrák öszszeesküvésére így szintén a' Szövetséges Hatalmasságokhoz intéztetett, Memoár Secrète nézve is olvasunk, mind tsak a' közönséges irók' véleményei. Chateaubriand, ki a' főbb Ultrák' közzé számláltatik, és sokféle irkálásai által szokott a' közönség' gondolkodása' megvilágosításán iparkodkodni, Aug. 6-dikán ismét egy kis irást bortsátott a' közönség' elejébe, ily cím alatt: *Remarques sur les affaires du moment* (a' jelen lévő szempillantásban folyó dolgokról). Irják, hogy nagyon magára vonta az Olvasók' figyelmét. A' lehetetlenséget veszi-fel, mint principiumot, annak megmutatására, hogy semmi öszszeesküvés nem volt munkabavetve. Azt mondja, hogy a' képviseleten fundálódó országlás alatt lehetetlenség az öszszeesküvés; az öszszeszövetkezett Hatalmasságokhoz intéztetett titkos Memoár't pedig, jó itélettel készült 's betsületés' irásnak, és olyannak nevezi, melly a' legnemesebb érzékenységeket foglalja magában (*Judicieux, honorable, et renfermant l'expressions de plus nobles sentimens*).

Az a is nevü más iró is adott-ki egy ilyen, mostani szempillantati irást, ily cím alatt: *Reflexions sur la Note secreta*. A' mérséklettséget köti sziveikre az Ultráknak (like ezen Memoárban a' szövetséges sceregéknék Frantziaországban való meghagyattatásokot, 's a' mostani Frantzia Ministeréknék Ultrák által lejendő feltseréltetéseket kéri a' Hatalmasságoktól) éppen úgy, mint, az ő itélete szerint igen nagyon Liberalisoknál. Az Angliában fennálló két ellenkező, Ministerialis 's Antiministerialis részeket, a' Frantziaországiakkal öszszehasonlítván, az Angliai részek ellenkezését ártatlannak nevezi, minthogy ott a' fő dologra,

nézve, mindenek megegygyeznek, 's tsak melleslegi dolgokfelcitt folynak a' vetelkedések. Frantziaországban pedig egészen más világ van. A' vélekedési tüzeskedés, a' két féle résznek ellenkező hasonkeresése, 's egymással ellenkező, kétféle, megrögzött és új szokásaik, oda vitték az állapotot, hogy úgy látszik, mint ha két egymással egészen ellenkező természetü népek laktának az országban.

„Azóknak, így szoll egy közönséges iró, a' kik Frantziaországban a' Constitúciónak 's az azon fundáltatott szabadságnak barátjailc, oly fordulást kezdett a' dolgok' folyása venni, a' melly nekik kedves lehet. Nem valóságosult-meg a' hír sem azeránt, hogy a' Ministerék mind, sem pedig hogy Gróf Decazes maga egyedül nyugodalomra fogna menni. A' Király meg van az ók két esztendők alatt tett szolgálatjokkal elégedve, 's általában jönnek lenni esmeri az ók felvett országlási systemájokat. Úgy látszik, hogy az utóbbi öszszeesküvésitörténetektől fogva (mellyek eránt még eddig semmi hivatalos nyilatkoztatás közönségessé nem tétetett) néhányféle oly akadályok elhárítattak légyen, mellyek eddig a' munkabavetett Országlási systemának ellene állottak, a' Ministeri foglalatoskodás' útjából, 's nem soká több oly intézetek munkába fognak vétettetni, a' mellyek már jó darab időtől fogva remémltetnek. Az armada' organizáltatása nem soká egészen elvégeztetik. A' volt Hadi Minister' Hertzog Feltré' intézetei az új intézetekből mind kihagyattattak, 's új és a' nép' helybehagyását megnyert intézetek vétettek-fel helyébe. A' régi armada' tisztjei, kik mind eddig hátra hagyattattak vala, ezen új intézetek által megvigasztaltattak, minthogy az üres tisztegeket felerészint mind ók töltik-be még pedig valóságos szolgálatjoknak idejéhez való mérséklés szerint. Így, azon

panaszok is nem soká elfognak hárittatni, mellyek a' sok szolgált tisztelnek telzsoldra lett tétetetéséből vették származásokat. Az is a' felvett intézetek közzé tartozik, hogy igen öreg tisztek ne vétetessenek fel valóságos szolgátra. A' Generálisokra nevezve 55 esztendőök határozattak; ennél idősebb egy se' tehet valóságos szolgálatot. — A' Királynak egy legújabb rendelése szerént, a' General-Lajtnántok' száma háborus időben 130-ra, és a' General-Majoroké 260-ra; békességes időben az elsőké 80-ra az utolsóké 160-ra határozattván, minthogy az eddig való Generálisok' száma ennél többre telik: ezen tekintetből az 1821-dik esztendő előtt semmi új Generisok nem fognak neveztetni.

Német Ország.

A' Göttingai veszekedés' kimeneteléről így ir onnét egy (mint látszik) nem Hannoverai születésű tanuló: —

„Aug. 2-dikán reggel megérkezett hozzánk (*Vitzenhausenbe*) a' Kir. Biztosságtól az a' válasz, hogy véllünk alkudozásba botsátkozni nem fognak, hogy mi a' régularis katonaság ellen nagyot vétettünk, hogy Göttingába, dolgunk' további meg-vizgáltatása végett haladék nélkül térjünk vissza, 's hogy a' katonaság Göttingában tovább is meg fog maradni őrizeten. Vévén a' tanulók ezen választ, azonnal tanátsot tartottak, és azt végezték, hogy *Göttingából* minden idegen országi tanulók eltavozzanak, 's Göttinga két esztendeig rosz hirben maradjon. Mi ehezképpest elbutsztunk; különkülön minden lakosnak a' háza előtt egyegy *Vivátot*, 's a' piatzon az egész polgárságnak is egygyet kiáltottunk, 's az után onnét útnak indulván a' tisztviselők 's a' lakosoknak nagy része által a' város' határáig elkísértettünk. *Göttingába* még ezen estve (Aug. 2-dikán) visszaérkezünk, de, minckutánna mindent jól meg-

fontoltunk volna, úgy itélünk, hogy itt telyességgel meg nem maradhatunk, mivelhogy nagyon sok nyughatatlanok találatnak, kik az itt lévő Királyi Biztossnak Tanátsos Falke úrnak még azon estve is, mellyen visszaérkezünk, *perreatot* kiáltottak; 's az ily történetek között megtörténik gyakran, hogy a' legártatlanabb ember is kedvetlen környüllállások közzé keveredik.

Augustus' 4-dikén így irtak ugyan-
tsak Göttingából: — „Már sok tanulók visszatértek ide, 's a' tanítás a' rendes órákon ismét folytattatik. Hanem ezt csak a' Hannoverai születésű ifjakról kell erteni, mivelhogy az idegenek még most is nagy részint vagy a' szomszéd vidékeken tartózkodnak, vagy pedig más Universitásokra mentek-el. Az egész tanuló gyülekezet valami 1200 fiatalokból állván a' lárna előtt, valami 600-ra lehet tenni azoknak számát a' kik tanulási eltekélett szándékkal vissza tértek. A' Királyi Biztos, Tanátsos Falke úr, egy *Publicandumot* tétetett-ki Göttinga utzáira, melly a' Hannoverai születésű tanulókhöz intéztetett és ezek mondatnak benne: —

„Némely Göttingai tanuló csoportok által egy időolta elkövetett rendetlenségek, mellyek minden polgári rendszabásokat 's az elüljárókhöz tartozó tiszteletet letapodták, arra birtak bennünket (a' Hannoverai Országlószék' tagjait), hogy valamint a' semmi képpen nem menthető történetnek, úgy talám valamelly részben a' tsendesség' megháborítójinak némünémü mentségére szolgálható ingerletésnek megvizgáltatására egy Biztosságot rendeljünk-ki, hogy azután a' dologról ahoképpest való ítéletet tehessünk. Pájdalom, hogy ezen jó czélzással tétett rendelésnek oly kevés fogamatja lett, hogy még ezen Biztosságnak tulajdon parantsolatai ellen is újabb rendetlenségek követtettek-el; és sok jó erköltsű 's

szorgalmatos tanulók kevés másképpen gondolkodók által eltsábítottak 's arra indítottak, hogy tanulássoltnak félbeszakasztásával, drága idővesztéssel, 's szülőjük költségeinek pazarlásával, innét eltávozzanak. A' Göttingai Univerzitas' virágzása 's ditsőssége nem a' tanulók' nagy számától, hanem inkább a' jó erköltsiségtől, az előjárók eránt való engedelmességtől, 's a' tanulásban való előmeneteltől van felfüggesztetve, melyre nézve mi az Univerzitasra nézve valóságos nyereségnek tartjuk azt, ha a' nem szorgalmatos tanulók és másoknak felingerlőji, kik az Univerzitas' mostanában elhagyták, mind kimaradnak 's oda a' magok tanuló társaiknak fellázasztására soha vissza nem térnek is. Más felől az eránt se' kételkedünk legkíssebbet is, hogy a' jelen nemlévő tanulók között a' szorgalmatosok és rendszeretők, valamint az innét való születésűek éppen úgy az idegenek is, semmit úgy nem ohajtanak, mint, hogy szokott tanulási foglalatosságaikra mennél előbb visszatérhessenek, a' hol már most, minékutánna a' tsendesség tökéletesen helyre állott, hogy többször semmi módon meg ne háboríttassék, a' tanulóokra éppen úgy, mint minden egyéb rendű emberekre, vigyázat leszzen. A' mi pedig különösen a' Hannoverai születésű tanulókat illeti, ezekre nézve meg nem engedni nekünk a' mi kötelességszerént való gondoskodásunk, hogy az ő tanulási foglalatosságaiktól való eltávozást tovább is lágymelegséggel nézhessük. Tehát minden Hannoverai születésű tanulóknak, kik az ő Felsőge' alattvalóji, parantsoljuk, hogy tanulássok' folytatására, szép tsendesen 's egygyenként, legalább nem csoportosan, haladék nélkül az Univerzitas'hoz visszatérjenek, a' hol az Akadémiai Senátusra leszzen bizva, hogy azoknak neveiket, a' kik engedelmeskedni nem fogának, laistromba írván, nekünk küldjék-

meg. A' ki Aug. 15-dikéig vissza nem tér, büntetésül ezen országban soha semmi hivatalra fel nem vétettetik. Hasonló parantsolat intéztetik mind azokhoz a' tanulókhöz, akár idegenek akár honnyiak legyenek, a' kik Göttingában ezen Státusnak pénz vagy élési stipendiumát vették. A' ki ezek között Aug. 15-dikéig vissza nem érkezik, elveszti ezen jó téteményt, 's a' többi. Költ Hannoverában Aug. 1-ső napján."

„(Itt állanak az aláírások).

Szakszonidban (a' Kiralyságban) a' Pöscheliana vagy valami ehez hasonló társaság nagy lármát kezdett gerjeszteni. Ennek is az a' megvakulás foglalta-el az elméjét, hogy neki embert kell feláldozni. A' tsábitó valami Kloos nevű kézmives; de *Joannes Petrus* nevet ad aláírásaiban magának. A' fészke, vagy a' gyülekezés' helye Lipsiatól nem messze a' *Leisnigi* vidéken egy malomban van *Beyersdorffban*. Tsudálni lehet, hogy míg észre vették ily nagyon elterjedhetett egy ily esztelen képzelődésű társaság. Néhány százra telik már a' társak' száma. Tudományának főbb principiumai az ő Testamentum' tartásai és az Ujnak megvetése, a' másképp' gondolkozóknak kiirtatása, az állatoknak és embereknek kinzása által való szentítéttetés, 's egyéb babonáskodások. Kloosnak hat *emissariusai* vagynak, kiket ő Apostoloknak nevez, 's valamint ő maga úgy ezek is falukról falulra járván, hirdetik az ő tudományát. Valami irást 's egy zsebéli könyv formájú énekes könyvet hordoznak magoknál, melyben Schilernek 's némely más új Poétáknak énekeik találtnak. Főbb iparkodása ezen babonás tsábitónak abban áll, hogy minden emberi érzékenységet kiolthasson az elmékből. *Beyersdorffban Fischer* nevű Molnárt 's ennek feleségét úgy elborondította, hogy valóságos tsuda állatokká

tette őket, melyly annyival bámulásra méltóbb, hogy ezek mind ez ideig, mint jó erkölcsű, ártatlan, 's a' mellett magokat jól bíró emberek úgy esmertettek a' vidéken. Annaira vette őket Kloos, hogy 24 óráig térden állván az alattsemmit nem ettek nem ittak, szüntelen imádkoztak, főzött gyökerekből 's kenyérből valami áldozatformát készítettek, 's azen is szünet nélkül iparkodtak, hogy embert áldozhassanak; gyermekeket akartak elevenen eltemetni, de ebben egy's más akadályok által meggátoltattak. Az Ó Testamentumot szüntelen olvasták, 's abból némely mondásokat, melyeket nem értettek, könyv nélkül megtanultak. — Julius 19-dikén belépik a' Molnárhoz Flor nevű bányász ember, ki az Altenhofeni iskolamester' számára lisztet akart venni; Fischer né az embert meglátván felkap egy ollót, néki szalad, 's kiáltozozni kezd, hogy ördög! ördög! ki a' házból, fel kap egy simító vasat, azt a' fejéhez tsapta; az után kap egy vadász kardot, azzal is megvagdálja; a' szolgáló is elé ugrik aszszonya' segítségére egy ganéhányó villával, 's Fischer maga is egy favágó fejszével — a' szegény ember magát ennyi ellen nem védelmezhetvén, szaladni kezd 's a' pajta' ajtaja előtt elájulva elesik — itt a' bolondok, látván hogy az emberáldozatot tökéletesen végre hajtják, szegénynek örvendezve néki állanak, kezeit lábait elvagdadják, fejét ketté hasítják, 's az így összeszonkált holt testet ott hagyják. Azután örvendezve, hogy ily nagy jót véghez vihettek, háláadó énekeket énellettek. Mire viheti a' gyarló embert a' vallási babona 's a' fanaticusság! 's melyly hasznos a' vakoskodó elméknek megvilágosítása! ennek elég nyilvánosságos példája ezen szerentséllen történet. Nem soká világoosságra jöven a' Molnár' házában elkövetett undorító tselekedet, a' bűnösöket elfogták, 's vizsgálás alá vonták, kik a'

helyett, hogy csak meg is ijedtek volna, inkább ekkor is örvendeztek. A' holt testet a' Birák elő hozatván 's nékiek megmutatván, azt a' gonoszok habatalással nézték, 's örvendeztek, hogy egy ily kegyes munkát végre hajthattak. Megkérdeztvén, hogy miért ölték meg az embert, így felelték: *Adná Isten, hogy a' kik a' mi hitünkön nintsenek, azokat mind kiirthatnók a' világból, mert azok mind ördögök.* Most már mind azokba a' falukba, a' hol ilyen eltsábittatott emberek lenni hallattatnak, katonák rendeltettek, 's szoros vizsgálódás vétetett munkába. Kloos ezt meghallván, futásra vette vala a' dolgot, hanem úgy hallik, hogy Miszniában megtalálták 's elfogták.

A m é r i k a.

Bolivárnak halálát hirdelik a' Curraszaói tudósítások. Azt mondják, hogy Királyi Generális Morales Calabozóba megérkezvén, melutánna onnét a' Republikanus lakosok mind elszaladtak 's csak néhány öregek maradtak volna hátra, ezek beszélték néki, hogy Bolívar ott, természeti halállal meghalt légyen, 's Morales az ő testét a' földből kiásatván, a' közönséges nézésre kitévette, 's azután megégettette. — Ez a' hír már régitske; ha igaz, nem soká meg kell néki valóságosulni.

Az Eszaki Amerikai dolgok naponként fontosodnak. Már megérkezett a' Generális Jackson proklamációja, azeránt, hogy miért ment-be Nyugoti Floridába, 's miért foglalta-el annak fő városát Pensacolat. Nagyon néki estek ezen proklamatióznak a' Londoni Ministerialis 's az Ellenkező újságlexcek. Egész penna háborut folytatnak felette. — Az Amerikaiak azonközben éppen ily nagy tüzzel néki estek a' hadi hajók' készítettésének. A' Floridai jó tölgyfákból egyszerűben hét lineahajók' építettéséhez kezdetek hozzá.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Magyar Országú újságveleink méltó tisztelettel említik a' nagy tudományú 's nagy tudománya által hazája' nemzeti litteratúrájának egén sokáig tündöklő fogó érdemü Tisztelendő Dugonics András úrnak az Ájtatos Szerzet' egygoik tagjának, a' folyó esztendőben Juliusnak 26-dikán történt halálát. Betses élete' leírása így jött ki, a' Pesti újságveleekben: —

„Ezen derék Magyar Tudós született Szegeden 1740-ben, Szent András havának 18-dik napján. Az Ájtatos Iskolák érdemes Szerzet' be lépett 1756-ban Sz. András hava 17-dikén. Kiállván próba esztendejét, egészen 1774-dikig Grammatikát, Poesztist, Rhetorikát, és Filozofiat tanított. Akkor Concursus által a' Nagy-Szombathi Universitásban a' Mathesis Professorává lett. Az Universitásnak Budára szállíttatásával ő is Budán, utóbb Pesten, a' Pura és Applicata Mathesist szorgalmatosan tanította. Ezen díszes pályán, hol az ifjúságot nem csak a' tudományokban; hanem a' hazafiúságban is nevelte, fényes utat nyitott magának a' Nemzeti Litteratúrában; mert az Algebrát és Geometriát magyar nyelven kiadta; írta a' Gyapjas Vitézeket, Etellkát, Arany Perczeket, és pedig akkor írta, midőn az időnek viszontagságaival nagyon kellett küszködnie. De győzött benne a' nemzeti lélek, és munkája a' magyar olyasást kellemetessé tette. Utóbb is a' Haza volt az ő hálvánnya, melynek szemelte Sajdár, a' Szittyaiak, 's egyéb munkáit, és Gyöngyösi István darajait egybe szedve kiadta. — Illy fáradságos igyekezettel kettős úton szolgálván, 1809-dikben fogyni érzette erejét, 's azért tanító széléből nyugodalomra lépett. De ez a' böltsnek nyugodalma volt; mert itt

is a' nemzeti nyelvet gyarapította, a' mit kiadott Régi Vezérei, és Irásban hagyott Magyar Közmondásai bizonyítanak. Így lepte-meg őtet a' halál a' folyó esztendőben Sz. Jakab havának 26-dik napján Szegeden kedves szülő földén, a' hol nyugodó esztendeit töltötte. Illy ember halálát nem kell siratni; mert tiszteletes híre örökké maradandó: hanem azt kell óhajtani, hogy a' Magyarok Istene az ilyen Tanítók, Irók, és jó Magyarok számát szaporítsa!!!“

B e t s (folytatás).

Császár és Király ő Felseége kegyelmesen méltóztatott, Erdélyben Provinciális Biztossági Adjunktus Zetelakai Szabó János urat, megkülömböztetett érdemeit tekintetbe vévén, minden taksafizetés nélkül Kir. Tanácsossá kinevezni.

* * *

Császár és Király ő Felseége a' Bétsben lévő Helvétziai Hitet-tartók Consistoriumánál megürcült Superintendénsi 's Consistorialis Assessor hivatatra, az ugyan ezen Hitü gyülekezet' Első Prédikátorát T. T. Hausknecht Justus urat kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Tudományos Dolgok.

Néhány könyveknek neveik, mellyek mostanság a' Magyar Olyasó Közönség elejébe bocsáttattak: —

1). Ungvár-Németi Tóth László Görög Versei Magyar Tolmátsolattal. Pesten Trattner János Tamás betüivel. 1818. — 8-ad réiben. — Találtatik Eggenberger Könyváros Úrnál.

2). Haszonnal mulattató Könyvtár. — A' gyönyörködtető olvasást kedvellőkért. I. Kötet. — Erköltsi Rajzolatok. A' nevezetesebb Irók munkáiból fordította Molnár András. — Kassán Ellinger István költségével, és betüjivel 1818.

— Találtatik Pesten Eggenberger Könyváros Urnál.

5). Irást Tanító Könyv, Anglus példa szerint, melly által mind a' gyermekek, mind más személyek rövidebb idő alatt, mint az eddig szokásban lévő tanítás módja szerint lehetett, szépen írni megtanulhatnak. — Kiadta Karats Ferentz, Pesten 1818. — Találtatik Pesten magánál a' Kiadó Urnál, József Városban, az Ősz utszában Nro. 1054, és Eggenberger, 's Kiss Könyváros Uraknál.

4). A' Nemes Székely Nemzetnek Constitutioji, Privilegiumai, és a' Jóság leszállását tárgyazo némelly törvényes ítéletei, több hiteles Leveles-tárolkból egybeszedve. — Pesten Nyomtatottatott Trattner János Tamás betüivel 's költségével. 1818.

5). Az Európai Manufakturák' és Fabrikák' Mesterség Miveik. — Készítette Möller János Altónai Tanító, magyarra fordította Mokri Beniamin. Pesten Trattner János Tamás betüivel, és költségével. 1818. —

6). Barátságos és ügyes Felelet azon barátságos szemügyre, mellyet Miskolczon ezen esztendőnek 2-dik havában Szerentsi Plébános Kassai József Magyar Nyelv-tanító Könyve ellen nyomtatának. — Kassán Ellinger István Cs. Kir. priv. Könyvnyomtató betüivel. 1818. — Találtatik Eggenberger Urnál Pesten.

7). Nevezetes Utazások Tárháza. Több Tudósokkal együtt készítette, 's kiadta Kis János. — Ötödik Kötet. — Gróf Macartneynek Chinába tett Követtségbeli utazása. Fordította Tiszt. Tudós Horváth 'Sigmund Csengeri Evang. Pred. Ur. Pesten. Nyomtatottatott Trattner János Tamás betüivel, és költségével. 1818.

8). Diacética, vagy az egészséget tartató, és a' betegségtől tartóztató Rendszabások. Irta, és ezen második kiadást a' Tudományos Gyűjtemény Intézete hasz-

nára ajánlja Zsoldos János Orvos Doktor, több Tudós Társaságoknak Tagja, Tek. Ns. Veszprém Vármegye' Első Rendes Orvosa, és Tábla Birája. — Pesten. Trattner János Tamás betüivel és költségével 1818.

9). A' Természet' vizsgálása. Irta Bonnet Károly a' Romai Császári, Londoni, Párisi, Petersburgi 's a' t. Tudós Társaságoknak tagja. Frantzia nyelvből Magyar Nyelvre fordította 's némelly hozzá adásokkal megbővitve kiadta Tóth Pál, Verőczi Ref. Pred. I. Dar. Pesten Trattner János Tamás ketüivel és költségével 1818.

A' folyó esztendőbeli meleg napoknak az 1811-beliekkel való összehasonlítása: —

Május' 1-ső napjától fogva Augustus végéig vévén, 1811-ben tsak 11-szer hágott a' meleg (a' Reamur mérőjén) 21 grádusra; 3 versben $2\frac{1}{2}$ grádusra; 6 versben 22 grádusra; egyszer, $22\frac{1}{2}$ -re; 5 versben 25-ra; egyszer, $25\frac{1}{2}$ -re; és egyszer 25-re; ezen utolsónál, a' melly Julius' 19-dikén történt, egész 1811-ben nem volt nagyobb meleg.

Ellenben a' folyó 1818-ban, Május' 1-ső napjától fogva Aug. 3-dikáig, 3 versben hágott 21 grádusra; 2 versben $21\frac{1}{2}$ -re; 6 versben 22-re; egyszer, $22\frac{1}{2}$ -re; kétszer, 23-ra; egyszer, $25\frac{1}{2}$ -re; 6 izben 24-re; egyszer, $24\frac{1}{2}$ -re; ötször 25-re; egyszer $25\frac{1}{2}$ -re; egyszer 26-ra és $\frac{1}{2}$ -re; egyszer 27-re; egyszer 27-re és $\frac{1}{2}$ -re; egyszer pedig 28-ra, a' melly Jul. 25-dikén történt. — Átaljában vévén, a' folyó 1818-ban már ötször volt nagyobb meleg, mint 1811-ben.

A' Gabona' közép ára, Magyar Ország' külömbkülömb gabonapiatzain, Julius' utolsó felében; Posonyi mérő, és Bétsi betsü forint szerint: —

Zágrábban: búza 6—7 fl., etc.

gyes 5 fl., ro's 7 fl., árpa 5 fl., zab 3 fl. 30 kr., kukoritza 3 fl.

Baján: buza 4 fl., elegyes 3 fl., ro's 2 fl., 40 kr., árpa 1 fl., 20 kr., zab 1 fl. 20 kr., kukoritza 2 fl. 40 kr.

Miskolczon: buza 5 fl. 30 kr., ro's 3 fl. 30 kr., árpa 2 fl. 15 kr. zab 1 fl. 24 kr. kukoritza 4 fl.

Pesten: buza 4—5 fl., elegyes 3 fl. 40 kr., ro's 2 fl. 40 kr., árpa 2 fl. 40 kr., zab 2 fl., kukoritza 4 fl. 20 kr.

Győrött: buza 4—5 fl. 30 kr., elegyes 3 fl., ro's 2 fl. 45 kr., árpa 2 fl. 30 kr. zab 2 fl. 30 kr., kukoritza 4 fl.

Ungváron: buza 5—6 fl. 30 kr., elegyes 5 fl., ro's 3 fl. 15 kr., árpa 2 fl. 30 kr. zab 1 fl. 30 kr. kukoritza 3 fl.

Veszprimben: buza 4 fl. 20 kr.—5 fl. 30 kr., elegyes 3 fl. ro's 2 fl. 45 kr., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 15 kr. kukoritza 5 fl. 30 kr.

Essegén: buza 2 fl. 15 kr.—3 fl., elegyes 2 fl., árpa 2 fl. 45 kr., zab 2 fl. kukoritza 2 fl. 30 kr.

Földváron: buza 4 fl. 15 kr., elegyes 3 fl., ro's 2 fl. árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 30 kr.

Uj-Becsén: buza 3—3 fl. 30 kr., árpa 1 fl. 30 kr.

Szegeden: buza 5 fl., elegyes 4 fl. 15 kr., ro's 3 fl., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 15 kr., kukoritza 3 fl.

Temesváron: buza 3 fl.—3 fl. 30 kr., elegyes 2 fl. 30 kr., árpa 1 fl. 52 kr., zab 1 fl. 52 kr., kukoritza 3 fl. 22 kr.

Mosonyban: buza 5 fl. 30 kr.—7 fl., elegyes 3 fl. 24 kr., ro's 3 fl., árpa 2 fl., zab 2 fl. 18 kr., kukoritza 3 fl. 30 kr.

Ó-Aradon: buza 5 fl. 30 kr.—4 fl., elegyes 3 fl., árpa 1 fl. 30 kr., zab 2 fl. 30 kr., kukoritza 3 fl.

Pétsén: buza 3 fl. 30 kr., elegyes

5 fl., ro's 2 fl. 30 kr., árpa 2 fl., zab 2 fl. 10 kr., kukoritza 3 fl.

Nagyváradon: buza 5 fl. 15 kr.—6 fl., elegyes 4 fl., ro's 3 fl. 45 kr., árpa 2 fl., zab 1 fl. 30 kr., kukoritza 4 forint.

Komáromban: buza 5 fl. 30 kr., elegyes 4 fl. 16 kr., ro's 2 fl. 57 kr., árpa 2 fl. 30 kr., zab 2 fl. 20 kr., kukoritza 4 fl. 10 kr.

Nagy-Szombathban: buza 6 fl.—6 fl. 20 kr., ro's 3 fl. 36 kr., árpa 2 fl. 45 kr., zab 2 fl. 21 kr.

H í r d e t é s.

A' Királyi Magyar Udvari fő méltóságú Kamara' rendelése tzerént, a' Báro Thuguth Mária Ferentz Titkos Tanácsos úr halála által a' Kir. Koronához visszatért vagyonok, ugymint: 3,500 akó bor, 22 akó pálinka, 40 akó etzet, 5000 mérő külömbkülömbféle gchona, 56 mérő aszalt gyümölt, 410 font zsír, és 460 font len, ezen esztendőben September 9-dik napján, Stiria' határszélén helyezettett Milyana nevű kastélyban a' többet ígerőknek kótyavetye által eladattattnak.

Tudományos Híradás.

A' Deak-Magyar-Német Lexiconnak 1-ső része A—L cikészülvén, a' napokban minden Titt. Praenumeralsok számára innen mindenfelé leszállittatik; annyival inkább minthogy ez a' Rész ötvenöt árkus lévén, magában is jó vastagságú Darabot tesz, 's a' második Részszel egy Darabba nem köttethetik. Azon Titt. Praenumerals Urak, kik az Előfizetést magamnál tették le, ne terhelteessenek a' könyvet töllem elvitelni.

Márton Jó'sef,
Professor.

Száz forint huszas pénzért, adlak Váltó czédulában: —
Augustus' 18-dikén 222 $\frac{1}{2}$. — 19-dikén 224. — 20-dikén 216 — forintot.